

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-13
Besvaras senast
2025-05-21 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:1160 Internationella normer för biståndet

Sverige har under lång tid haft ett gott internationellt anseende som biståndsgivare. Det beror inte enbart på biståndets omfattning, utan också på vår konsekventa hållning i frågor om öppenhet, kvalitet och respekt för gemensamma spelregler. En av hörnstenarna i det arbetet har varit att vi följt OECD:s biståndskommitté Dacs regelverk, som anger vad som får räknas som officiellt utvecklingsbistånd (ODA).

Dessa regler har varit centrala för att möjliggöra jämförelser mellan givarländer, för att skydda biståndets syfte och för att minska risken för politisering, dubbelräkningar och redovisning av insatser som inte bidrar till mottagarländernas utveckling. Sverige har i decennier varit pådrivande för att reglerna ska tillämpas strikt och rättvist, och vi har krävt detsamma av andra länder.

I svaret på min skriftliga fråga 2024/25:1088 bekräftade biståndsministern att regeringen nu valt att bokföra kreditgarantier som bistånd, även om dessa inte är förenliga med DAC:s definitioner. Det är ett tydligt avsteg från tidigare svensk hållning, där vi alltid betonat vikten av att det som redovisas som bistånd också ska uppfylla de krav som det internationella samfundet enats om.

I en artikel i Altinget den 7 maj 2025 ("Ökad transparens i biståndet – för vem?") lyfter flera sakkunniga oro över att regeringen luckrar upp gränserna för vad som får kallas bistånd, utan tydlig redovisning eller konsekvensanalys. Kritiken riktas särskilt mot risken att ökad "flexibilitet" leder till minskad transparens och försvårar granskning och ansvarstagande. Om regeringen börjar frånga centrala normer utan att tydligt redovisa det – och utan att invänta internationell samsyn – undermineras både förutsägbarheten för mottagarna och tilliten till Sveriges biståndspolitik.

Frågan uppstår därför om detta är en enskild avvikelse från Dacs regelverk, eller om det är början på ett bredare mönster där regeringen stegvis frångår etablerade internationella principer utan att förankra det vare sig i riksdagen eller hos det svenska folket.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka internationella normer, riktlinjer eller redovisningsprinciper som Sverige tidigare har fôljt i biståndssammanhang avser statsrådet, inom ramen för sin tjänsteutövning, att inte längre tillämpa?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren